

Internetconsultatie

Aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Land- en Tuinbouworganisatie Nederland

Bezoekadres : Bezuidenhoutseweg 225
2594 AL Den Haag

Telefoon : 070-3382700

E-mail : secretariaat@lto.nl

Datum : 2 februari 2017
Onderwerp : Internetconsultatie invoeringswet omgevingswet
Informatie : Gerbrand van 't Klooster | gvtklooster@lto.nl | 06-10 42 39 51

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij reageert LTO Nederland op de internetconsultatie van de invoeringswet omgevingswet. Onze opmerkingen hebben met name betrekking op de gedoogplicht en het overgangsrecht.

Gedoogplicht geregeld via twee aparte hoofdstukken

In hoofdstuk 10 van de omgevingswet is de gedoogplicht geregeld. Hoofdstuk 15 gaat over de schadevergoeding bij gedoogplichten. Hoofdstuk 15 is nu uitgewerkt en ligt ter consultatie voor. Hoofdstuk 10 gaat over de gedoogplicht zelf en heeft het parlementaire wetgevingstraject doorlopen. Om een goed oordeel te kunnen geven hoe de gedoogplicht in de praktijk werkt moeten deze twee hoofdstukken in samenhang beoordeeld worden.

Het was logischer geweest als deze hoofdstukken gelijktijdig besproken hadden kunnen worden.

Gedoogplicht en markconforme vergoeding

De gedoogplicht is een inbreuk op het eigendomsrecht. Dit kan echter volgens LTO alleen op basis van een zorgvuldige afweging van belangen. Jurisprudentie van het Europees Hof omtrent het eigendomsrecht en de EVRM, geeft daar ook aanleiding toe. Bij de belangenafweging moet rekening worden gehouden met de maatschappelijke ontwikkeling van liberalisering en verzelfstandiging van wat voorheen overheidsactiviteiten waren. Zo was de gedoogplicht in de BP 1927 gebaseerd op het realiseren van de oude nutsvoorzieningen met een puur algemeen belang en stonden de transporttarieven onder toezicht van de ACM terwijl de tegenwoordige leidingbeheerders private partijen zijn met een winst oogmerk en komen hun tarieven vooral tot stand op basis van marktwerking.

Met de wettelijke gedoogplicht mag deze marktwerking niet buiten spel worden gezet als het gaat om een passende vergoeding voor de grondeigenaar. Grondeigenaren hebben begrip voor het op een efficiënte wijze realiseren van de infrastructuur in de vorm van leidingtracés. Een goede samenwerking tussen leidingbeheerders en de grondeigenaren is daarbij een vereiste. De wetgever dient met de gedoogplicht geen afbreuk te doen aan de samenwerking maar deze te ondersteunen door in de wet aan de belangen een gelijkwaardige positie toe te kennen.

LTO Nederland vindt dat aan de gedoogplicht een termijn verbonden dient te worden die correspondeert met de afschrijvingstermijn die door de beheerder van de leiding wordt gehanteerd. Mede gezien de turbulente ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en de circulaire economie is een eeuwigdurend recht niet meer van deze tijd. (Het uit faseren van fossiele brandstoffen en bijv. het schrappen van de ontwikkeling van de gasrotunde is daar een

goed voorbeeld van). Grondeigenaren hebben bij het opleggen van de gedoogplicht recht op een marktconforme vergoeding die los staat op het recht op schadeloosstelling. Deze vergoeding staat los van de schadevergoeding en kan dus verschillen afhankelijk van het algemeen nut wat in het geding is en het winst oogmerk van de leidingbeheerder.

Bestuursrechter versus burgrecht

De gedoogplicht uit de wet belemmeringen privaatrecht wordt op dit moment via de bestuursrechter afgehandeld. In de nieuwe omgevingswet (artikel 1.52) wordt dit via de burgerrechter gedaan. Onze voorkeur gaat ernaar uit om dit via de bestuursrechter te laten lopen. Belangrijkste reden daarvoor is dat de bestuursrechter zich in het algemeen actiever op stelt richting schadeveroorzakende partij. De burgerrechter legt de bewijslast doorgaans veel eerder neer bij de schadelijdende partij en oordeelt casuïstisch. Daarmee wordt de uitkomst van de rechtszaken onvoorspelbaarder. Dit leidt er in onze ogen toe dat er veel meer geprocedeerd gaat worden in deze kwesties. Dat lijkt ons voor alle partijen niet wenselijk.

Verjaringstermijn

Bij een beschikking van de gedoogplicht moeten grondeigenaren en gebruikers van onroerende zaken de gevolgen accepteren. Vanwege de verregaande en langdurige aantasting van het eigendom en de gebruikersrechten, verdienen eigenaren en grondgebruikers een hoge mate van bescherming. Een algemene verjaringstermijn volstaat niet bij deze bijzondere omstandigheden. We stellen daarom voor om een uitzondering te maken op 3:310 lid 1 BW. We vinden dat de verjaringstermijn verruimd moet worden tot 5 jaar nadat de schadelijder bekend is geworden met de schade en de aansprakelijke persoon.

Waterbergingsgebieden.

Belangrijk juridische vraag is waar de nadeelcompensatie ophoudt en de gedoogplicht begint. De denklijn die in de Memorie van Toelichting staat uitgeschreven kunnen we niet ondersteunen. Waterberging valt in Memorie van Toelichting onder nadeelcompensatie. Bij een gebied dat van oudsher onder water loopt als er veel wateraanvoer is, kunnen we ons een dergelijke benadering voorstellen. Er zijn ook waterbergingsgebieden waar gestuurd waterberging plaatsvindt. Bij deze gebieden zou een benadering zoals die geldt bij de gedoogplicht op zijn plaats zijn.

Overleg

De nadeelcompensatie, schadevergoeding en gedoogplicht kunnen diep ingrijpen in de bedrijfsvoering van veel agrarische bedrijven. Tot nu toe heeft er geen overleg over dit onderwerp met ons plaats plaatsgevonden. We hechten er aan dat er een wat diepgaandere discussie plaatsvindt over dit onderwerp voordat het wetsvoorstel de parlementaire behandeling in gaat.

Overgangsrecht (hoofdstuk 22)

Het omvormen van bestemmingsplannen naar omgevingsplannen is een forse inspanning. Daarvan zijn we ons bewust. Het voorstel is om gemeenten 10 jaar de ruimte te geven om hun bestemmingsplannen om te vormen naar 1 integraal omgevingsplan. Die periode duurt in onze ogen veel te lang. Het grote risico bestaat dat er een wirwar aan provinciale en gemeentelijke plannen ontstaat die deels op de oude wet en gedeeltelijk op de nieuwe wet gebaseerd zijn. Het duurt nog twee jaar voordat de wet in werking treedt. Gemeenten kunnen nu al starten met de voorbereiding. We vinden een overgangsperiode van 5 jaar na het inwerkingtreden van de wet meer voor de hand liggen.

Voor activiteiten die voor het in werking treden van de omgevingswet geen vergunning hadden en na het inwerking treden van deze wet wel een vergunning nodig hebben, geldt een

overgangstermijn van 2 jaar. Deze overgangstermijn steekt schril af tegen de overgangstermijn die gemeentelijke overheden gegund wordt. We kunnen de consequenties van het aantal agrarische bedrijven wat hier mee te maken krijgt niet overzien. Daar hebben we graag een beter beeld bij. Het aanvragen van omgevingsvergunningen gaat altijd gepaard met leges en advieskosten. Wat zijn de extra kosten voor de agrariërs en voor de totale sector in dit kader?

Overgangsrecht en de wet geurhinder en veehouderij

Er is ook grote onduidelijkheid hoe de huidige fysieke omgevingsverordeningen opgaan in de nieuwe omgevingswet. Op basis van het huidige wetsvoorstel en memorie van toelichting is het voor ons onvoldoende inzichtelijk hoe dat gaat verlopen. Voor de veehouderijbedrijven zijn geurverordeningen belangrijk omdat ze een grote impact hebben op de toekomstmogelijkheden. Als het nog 10 jaar duurt voordat de lokale geurverordeningen en het nieuwe geurbeleid geïntegreerd zijn in het omgevingsplan maken we ons zorgen over de rechtszekerheid voor onze veehouders.

Waarschijnlijk komt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving er een andere systematiek dan nu in de huidige wet geurhinder en veehouderij is geregeld. Onze indruk is dat gemeenten veel meer moeten gaan vast leggen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld de woningen van veehouderijbedrijven die de afgelopen jaren gestopt zijn en waar een geringere bescherming voor geldt. Op dit moment geldt een landelijke wettelijke vrijstelling voor deze woningen. Als het bij gemeenten nog 10 jaar duurt voordat deze locaties in het omgevingsplan vastliggen dan is de kans groot dat dit nooit meer wordt vastgelegd. Elke stoppende veehouderij wordt daarmee een directe bedreiging voor de buurman die wel doorgaat met zijn veehouderijbedrijf. We stellen daarom voor dat totdat er een nieuw omgevingsplan is vastgesteld, de huidige systematiek behouden blijft. Woningen van voormalige veehouderijbedrijven worden minder beschermd tenzij de gemeente dit anders beslist of de nieuwe systematiek in een omgevingsplan is vastgelegd.

Intrekken Wet ammoniak en Veehouderij (hoofdstuk 8)

Zoals ook al in eerdere consultaties is aangegeven, is LTO Nederland tegen het intrekken van de Wet Ammoniak en veehouderij. We vinden dat het beschermingsregiem (250 meter, het ammoniakplafond en de ruimte voor de melkveehouderij in deze gebieden) en de criteria waarmee gebieden aangewezen worden, in landelijke regelgeving vast moeten komen te liggen. We vrezen dat de discussies en jurisprudentie zoals die voor de inwerkingtreding van de Wet ammoniak en veehouderij de gemoederen bezighield, weer terugkomen en daar hebben we geen enkele behoefte aan.

Met vriendelijke groet,

Gerbrand van 't Klooster

Coördinator Omgeving LTO Nederland